

[Gert Petersen.]

politisk virksomhed ikke fandt sted; medmindre der forelå mistanke om forbrydelse, førte politiet ikke kartotek over borgernes politiske virksomhed — det sagde den daværende justitsminister Elmquist kategorisk. Det var altså i 1947.

21 år senere i en regeringserklæring den 30. september 1968 meddeltes det:

„Regeringen har i dag besluttet, at registrering af danske statsborgere ikke længere må finde sted alene på grundlag af politisk virksomhed.“

I en udvalgsbetænkning af 2. april 1970 vedrørende et forslag, om rigsretsanklage mod justitsminister Thestrup oplyses det ydermere, at justitsministeren fulgte denne regeringsbeslutning op med en instruks til efterretningstjenesten gående ud på, at

„Tidligere registrerede oplysninger af den . . . omhandlede art skal snarest muligt tilintetgøres.“

I betænkningen anføres, at justitsministeren over for udvalget har meddelt, at det er sket, og at

„Det udskilte materiale er destrueret.“

Det kan ikke betyde andet, end at der indtil den 30. september 1968 faktisk skete registreringer blot på grundlag af politisk virksomhed; ellers havde der ikke været noget at destruere i henhold til den instruks, der blev udstedt den 30. september 1968. Og disse registreringer skete klart i modstrid med den erklæring, der var afgivet af regeringen i 1947, og hvormed man havde afvist et dagsordensforslag dengang.

Det er da indlysende, at sådanne forhold skaber mistillid og uro, men det er ikke kritikernes skyld. Ansvaret må hvile på dem, der afviser kritikken.

Så er der spørgsmålet, om udvalget vil være en narresut. Det er en mulighed, der er til stede, og som man ikke kan afvise. Jeg har godt bemærket mig justitsministerens udtalelse om oplysninger, som udvalget ikke vil kunne få, og de har i og for sig foruroliget mig. Jeg vil derfor sige, at det, udvalget må gøre, som interesserer os, er, at det skal sikre borgernes grundlovmæssige rettigheder. Derfor må oplysninger, altså spørgsmål, som har relevans ud fra dette synspunkt, at det drejer sig om sikring af danske borgers grundlovmæssige rettigheder, efter vor opfattelse kunne besvares, og kan de ikke

det, ja, så vil SF enten ikke kunne medvirke fortsat i udvalget, eller også bliver vi nødt til at stille forslag om en ændring af lovens formulering, hvis det bliver til lov, sådan at spørgsmål af den karakter med sikkerhed kan besvares.

Man må også huske, at udvalget ikke kan erstatte den offentlige debat og offentlighedens søgelys på al den virksomhed, statsorganerne udfolder, herunder også efterretningstjenesternes, og udvalget må ikke bruges som et påskud til at erstatte den offentlige debat. Det synes jeg i og for sig der er taget højde for i bemærkningerne til forslaget, hvor man jo netop antyder, at en af vanskelighederne i dag er, at pressen ikke i samme omfang som over for andre dele af den offentlige forvaltning har mulighed for at vurdere og eventuelt kritisere efterretningstjenesternes virksomhed. Dermed er også sagt, at pressen i noget omfang følger denne virksomhed, og jeg mener, det er en forudsætning, at pressen stadig følger virksomheden i det omfang, den hidtil har kunnet gøre det.

I spørgsmålet om narresutten vil jeg slutelig sige, at sammenkoblingen med NATO forekommer os generelt for efterretningstjenesternes vedkommende yderst betænkelig, men jeg må understrege, at ved at acceptere kontrolvirksomheden accepterer vi ikke NATO. Men den kamp vi fører fra socialistisk folkepartis side mod blokpolitik og dansk NATO-tilhørsforhold, føres på et politisk plan, og når vi sideløbende hermed accepterer et kontroludvalg, er det for at sikre, som jeg sagde før, ikke at Danmark kommer ud af NATO, for det er et politisk spørgsmål og skal ikke afgøres bag lukkede døre, men at borgernes grundlovmæssige rettigheder ikke krænkes.

Endelig synes jeg, hr. Svend Haugaard var inde på noget, som jeg i og for sig er ganske enig i, nemlig at inden udvalget nedsættes, hvis det nedsættes — deri var hr. Svend Haugaard måske ikke helt enig — er det godt og nødvendigt med en generel debat om retningslinjerne, og hermed mener jeg — og det har jeg også indtryk af hr. Svend Haugaard mente — retningslinjerne i det hele taget for det arbejde, der udføres af efterretningstjenesterne. Jeg har tidligere bemærket et helt fantastisk hemmelighedskræmmeri omkring den instruks, som poli-